

L a t w e e f c h u   A w i s e s.

Nr. 49.   Zettortdeenâ gta Dezember 1843.

- Par Merretas ehrgelehm.

Zeem mihteem dewejeem par sinnu schè basnizas-gadda gallâ atkal atbildeschanu dohdu no muhsu ehrgeleu-mantas apkohpschanas.

Pehrn muhsu ehrgelehm bija 3 Widsemnes kihlu-grahmatas, kas istaisa	300 rubl. — kap. fudr.
2 parradu = grahmatas no Jelgawas krahschanas lahdes us auglu augleem	70 — — — —
un pee mannim palikka	— — 4 — —
	370 — 4 — —

Schogadd peedewahs flahst:

atlikkums no ehrgeleu-grascha	4 — 15½ — —
mihligas dahwanas no Latweefchu draudses	8 — 38½ — —
— — no Wahzu draudses	2 — 7½ — —
— — no krahschanas lahrites	— — 70 — —
intresses no tahm 3 Widsemnes kihlu-grahmatahm	12 — — — —
	fohpâ 397 rubl. 35½ kap. fudr.

No scheem stahw naudas = papihrôs	370 rubl. — kap. fudr.
pee weena tizzama wihra prett kwittinu	10 — — — —
ehrgelu pahrtaitajs dabbuja	6 — — — —
plehschu minnejs	2 — — — —
un pee mannim irr	9 — 35½ — —

kas rikrigi atkal istaisa 397 rubl. 35½ kap. fudr.

Gohds Deewam un muhsu draudsei, ehrgelu-manta, kad atskaita tahs waijadfigas isdohschanas, irr schinnâ gaddâ wairojusees par 19 rubl. 31½ kap. fudr., un isness taggad 389 rubl. 35½ kap. fudr.

Merretas mahzitajs Wagner.

No Sallas muischas.

Jegahjuscha swehtdeenâ, fur mehš ar karstu pateizibu effam peeminnejuschi, ka gohdigs Lutters muhsu kristigu tizzibu irr isflaidrojis, mums bija wehl ihpaschi preeziga deena, jo muhsu mihta basniza, kas Jehkabstata irr, pehz 15 mehnescheem mums atkal tikka atwehrta us Deewa kalposchanu. Muhsu augsts shehligs Keisers par dahrgu naudu to irr lizzis islahpiht un ar jaumu kanzeli puschtoht. Wiß nu atkal balts,

glihts un zeets. Weena kristiga un deewabihjiga gaspascha scho Deewa nammu irr apdahwinajusi ar flaihtu altara bildi ar apseltitu rahmi. Schi bilde maksa, ka teiz, 90 fudraba rublus, un tur warr redseht, ka Jesus sawu swehtu wakkar-ehdeenu eestahda. Geksch pagahjuscheem mehnescheem mums gruhti gan bija bes sawas ihpaschas basnizas dsihwoht. Bija jaeet us tahlu Birschu basnizu. Paldees Deewam un shehligam Keiseram, ka nu atkal sawâ paschâ basnizâ

warram Deewu peeluhgt. Schi basniza, kas 1807tâ gaddâ tiffe eefwehtita, nu jaw ohtru reis irr islahypita. Lai shehligš Deewš to usturr un farga, ka ta wehl ilgi warr stahweht kâ fwehta winnam labbparihkama weeta.

* * *
No Birschu muischâs.

Lai 7tâ Oktober pee mums kritte labba kahrtâ sneega, kas 5 deenas stahweja — pee labbas falnas; laudis jaw brauze ar kammanahm. Pehz atkal eefahze liht un palikke filts, un lohpinus wehl warr isdſiht laukâ un plawâs, kas taupa labbu barribas teefu. Muhſu rudſiſchi ſmukki irr eefehluſchi. Nu atkal eefahſt naktis falt. Birschu mahzitaja muiſchâ, tai 23ſchâ Oktober 1843. L.

* * *
No Subates draudſes.

Preekſch kahdeem gaddeem effam ſawâs Latweeſchu Uwifšes laſſijuschi weenu wahrdu par ſaines ſtaigafchanu, kam bija wirſbrakſts: „Almins, daudſfahrt apwelts, ne apſuhno.“ Tahdu neapſuhnotu alminu nu ſawâ draudſe pehz kahda laika deemschehl papillam redſefim, kaut jaw ir taggad ne wiſſai retti irr. Jo laudis pee mums ar makti irr zehluſchees un pee leeleem pulkeem muiſchâs waldiſchanahm uſteifuſchi, ſawu laimi zittur mekleht gribbedami. Ja no winneem waizaji: kâ tad jumš taggad irr wiſſeem prahtâ ſchahwees, ſawu dſimteni atſtaht? tad daſchadas atbildeschanas warri dſirdeht. Zitti ſalka: Reiſers eſſoht ſcho gadd brihwibu dewis, ka laudis warretu eet kur gribbedami. Warr buht tee lautini 25 gaddus ſnauduſchi, ka no tahš Reiſera ſchehlaſtibas, ko Wiſch 1818tâ gaddâ muhſu ſemmes-lauidim rahdijis, brihwestibu paſluddinadams, ne wahrdinu ne bija dſirdejuſchi. Zitti ſalka: eſſoht ta pawehleſchana dohta, ka ſchiš gads buhſchoht beidſamais, kur eſſoht brihw uſteift un no pagasta iſeet. Gan ſchee parleeku nomohdâ bijuſchi un lohti ſmallas auſis turr, tâ ka to dſirdejuſchi, ko zitti ne ſinn, un warr buht augſteem

waldineekeem nei prahtâ wehl naw nahzis. Zitti tadehl ſalkahš no ſawa pagasta iſeet, ka muiſchâ eſſoht gruhta klaufiſchana; waijagoht eet bruhſi pee pumpas, waijagoht pee buhwefchanas afminuſ zelt, waggare ne dohboht ſlinkoht, bet ar ſpeeki ſtahwoht weenadi ween klaht. Bet wehl zitti ſalka, ka uiſchu alga eſſoht par maſa, ne warroht ne glaſſiti iſdſert; prohti: kad jaw labbi plihſtejuſchi, wiſſas bandas apdſehrufchi, ka zik ko pagasta teefa warreja aiſſpeht galwas-naudu atnemt un magaiſhnes behrſchanu, tad tiſko pehz tahš glaſſites, ko ne warr wairš aiſmaksahſt. Ak kaut jel tahdi warretu to putru-leiju atraſt, pahſ kurru bija preekſch 4 woi 5 gaddeem Kurſemmes laika-grahmatâ ſtahſtiſch eerakſtihts. Bet tee, kas to ne atrohn, lai labbaſ ta ſwehta kehina Dahwida padohmu paſlauſa, Dahw. dſ. gr. 37, 3: „Zerre uš to Kungu un darri labba, paleez eefſch ſemmes un uſturrees ar peetiſzibu.“

* * *
Uwiſchu laſſitaji warr buht wehl atgahdaſees, ka ſcho pawaffaru ſinnas derwe no Gahrſenes, par weenu neiſteizami leelu grehka darbu, ko ta paſcha pagasta lohzeſliš bija padarrijis, ugguni eeliſdams ſkohlâs un teefas-namma jumptâ, un ka tiſ ween zaur Deewa redſamu ſchehlaſtibu 25 zilwekus no breeſnigâs nahwes iſzlahbe. Schin grehzineekam no teefas bija noſpreeſtš 6000 riſkſtu zirteenus dabbuht, un ja tohš pahz zetiſchoht, uš Siberiju aiſeet pee zeeumneeku darba. Lai 27tâ September nu bija ta deena, kur tam bija zeeſt ſawu ſtrahpi, un 26tâ pehz winna luhgſchanas taš basnizâ baudija to ſwehtu wakkarinu. Wehš zerrejam, ka tahš ſuhraš affaraš, kas tam pahſ waigu birre, pateefigâs noſchehloſchanas affaraš buhš bijuſchâs.

Lai ſohdibas deenâ pehz teefas pawehleſchanaš daudſ tauſchu bijuſchi ſanahkuſchi no wiſſeem kaiminu pagasteem, lai to breeſnigu algu ta breeſmaš darba redſetu. Laundarritajš, iſhti ſiprš un weſſelš zilwekš buhdams, tai deenâ iſz zetiš 4000 riſkſtu zirteenus, atkal uš Zlukkſti tappe aiſweſtš, tur tohš beidſamuš 2000 dabbuſchoht, kad tiſkai ſlimneeku nammâ buhš iſz

dseebehts. Gan jaw Deews tas Kungs pats winna spehku wairojis, ka to warrejis pahrzeest, lai tam laiks buhtu dohts, ihsti un firsnigi atgreetees. Pee ta lai tas shehligais debbes Tehws winnam palihbs!
C. B.

• Labs padohms kistigeem.

Ja tu gribbi, kistigs lassitajs! grehku peedohschanu pee tarwa shehliga Deewa atrast, tad mahzees arri sawam tuwakam winna mainas peedoht un prett to ne atreebtees. Tee naw neeki, bet dsihwa pateesiba! Klausees, ko wezs basnizas-tehws Jeronimus raksta pee sawas mahfas Kastorinas, kad winsch ar tahs eenaidâ bija sagahjees. Schè irr winna gramata:

Mihla mahf'!

Tas apustulis un preezas-mahzitajs Zahnis fakka ta: „kas sawu brahli eenihst, tas irr slexkawa,“ un tas irr taisniba; jo kad slexkawibas-darbi, kauschanahs un plehschanahs wiffwairaf no eenihdeschanas zellahs, tad jaw saprohtams, ka tas kas ohtru eenihd, Deewa preekschâ irr slexkawa, jebchu winsch sawu rohku us kauschanu gan naw pozehlis. Warr buht Tu brihnefees, mihla mahf', kapehz es pee Lewis rakstidams ar tahdeem wahrdeem sawu gramatu esmu eefahzis. Klausees, es tapehz ta darriju, ka es no wiffas firds un no wiffas dwehseles wehlohs, lai wifs cenaids, kas muhsu starpâ jaw ilgu, deesgan ilgu laiku pastahw, tatschu beigtohs, un mehš faderredamees sawas firdis tam swehtam Deewam par schkihstu un labbpatihkamu mahjokli padarritum; jo Deews ne irr nekahds eenaidibas gars, bet tahds, kas faderribâ un mihlestibâ paleef.

„Dusmojeet, bet ne grehkojeet,“ fakka tas keh-ninsch Dahwids, un tas apustulis Pahwils peeleeť schohs wahrduš wehl klaht: „faulei ne buhs pahr juhsu dusmibu noet.“ Bet kâ tad mehš abbi pastahwesim leelâ teefas-deenâ? un ko atbilbesim abbi, mehš, pahr kurreu dusmibu faule ne tif deenu ween, bet dauds gaddus irr nogahjust? Pats tas Kungs un Pestitajs swehtâ ewange-

liumâ mahza: „Kad tu sawu dahwanu us altari uppure un eegahdajees turpat, ka sawam brahlim kas irr prett tewim: tad atstahj sawu dahwanu tur altara preekschâ un noeij un faderrees papreeksch ar sawu brahli un tad nahz un uppure sawu dahwanu.“

Uk wai mannim nabbagam un nelaimigam! ak wai ir Lewim, nabbaga mahf'! kas mehš tif ilgu laiku eenaidu weens us ohtru effam tur-rejuschi! Wai mums, kas mehš par wiffu scho laiku woi nu nemas peeluhgschanas uppurus ne effam uppurejuschi, jeb muhsu peeluhgschanas uppuri irr neleetigi un par wolti bijuschi! Woi warrejam ar skaidru firds apsinnašchanu swehtu luhgschanu skaitiht un par saweem grehkeem shehligu Glahbeju peeluhgt, fazzidami: „peedohb mums muhsu parradus, kâ mehš peedohdam saweem parradneekeem,“ ja firds to ne darrija, ko mutte runnaja, un muhsu prahts gluschi zittadi dohmaja, ne kâ swehta luhgschana mahza?

Nu, mihla mahf', kâ jaw isgahjuschâ gaddâ sawâ gramatâ, ko Lewim rakstiju, Lewi luhdsu, lai mehš jauku faderribas meeru, ko muhsu mih-kais Kungs un Pestitajs mums kâ kahdu dahrgu un swehtu mantu irr dahwinajis, appaksch kah-jahm ne minnam, tâpat luhdsu es Lewi ir taggad wehl: lai mehš Deewa swehtu meeru, — Deewa swehtu meeru firds weetinâ, tihscham ne atstum-jam noht no few pascheem. Mihla mahf'! es Lewi luhgtin luhdsu, apdohma jell, kas pee Tawa meera, prohti pee Tawas dwehseles meera irr wajjadfigs. Jesus Kristus irr mans leezineeks, zif lohti es wehlohs, ka Winna swehts meers muhsu starpâ atkal mahjas weetu nemtohs. Redš, drihs, jo drihs, tâ fakkoht a:zim redsoht, dohdahs muhsu deenas us gallu un mums ab-beem buhs janahť Kristus teefas krehšlam preekschâ. Woi mums tapehz gan peeklahtohs sawâ starpâ cenaidibâ no schihs pasfaules schkirtees un tur winnâ muhschâ nahkuscheem tadeht muhschigu sohdbibu eemantohť? Bet woi ne buhtu labbaki, kad mehš nu pat faderramees un tad swehtus meera-augtus tur jaukâ debbes walstibâ no Kristus rohkahm fanemmam?

Tad nu, mihta mahf! es Tewim scho gramatu esmu atkal rakstijis, firdsibbenigi wehledamees, ka mehš weens ar ohtru meeru saderam un mihlestibâ un weenprahtibâ paleekam. Bet ja Tewim schis nemeers un eenaids tomehr wehl patiftu, par fo lai Deews Terwi pasarga! tad siini, ka es Lawš eenaidneeks wairs ne esinu. Jo til lihds, kâ Tu scho gramatu buhfi lassijusi, es tulihf no wiffas wainas buhschu waltâ, buhschu swabbads!

Ta Kunga meers lai irr Tewim un ar
Tawu brahli Jeronimu.

Lassitajs! es tewi mihli luhdsu, schi wezza basnizas=tehwa wahrduš sawâ galwâ un firdi eelikt eekschâ un patureht. Ja tad tewim gadditohs kahda fanaidoschanahs, fur tad nu ne gaddahs: tad atgahdajees pirms saule noet, ne — pirms eenaidibas dusnas tawu firdi irr gluschi pahrnehmuschas, schi fwehta padohma, un tu redsefi, kâ tewim firds atsfreesees eenaidibas karstumâ un tewim atskannehs ta Pestitaja wahrdi aufis: „Peedohdeet, tad jums peedohs juhfu schehligs Tehws debbestis,“ jo fwehtigs tu effi lehnprahtigs buhdams. — Jeb ja tu effi no teem, kas gan labbpraht firdi no labbahm un Deewa wahrda pamahzifchanahm tufschu ne atstahj, bet tu ne mahki to, fo effi lassijis jeb dsirdejis, galwâ patureht, darri tad tâ: paglabba scho awischu lappinu, fur schee wahrdi stahw eekschâ, un pahrlaffi tohs allasch ar apdohmu, tad — ja gan mas — tomehr schee wahrdi tewim paliks galwâ, prohti: kas ohtru eenihst, tas grehko un irr slegkawam lihdsigs; faulei ne buhs pah muhsu dusnibu noet, in ka Deews peedohd mums grehku=parradus, ja mehš peedohdam saweem parradneekem, tas irr: eenaidneekem, un schee wahrdini tewim buhs par leelu fwehtibu, ja tu pehz teem darri. Tu winnâ pasaulê atsihfi, netizzigajs, ka schee wahrdini ne irr neeka=wahrdini, bet fwehti wahrdi,

tewim par dwehseles pestifchanu jeb isglahbschanu dohti. — Bet ja tu, draugs, nemas ne mahki lassihf, un tewim gaddahs dsirdeht, kâ zits to lassa, tad ne kaunees winnu paluhgt, es tizzu, ka winsch tawu luhgschanu paklaufihš, lai winsch tewim to paschu lappinu wehl ohtru, treschu un zettortu reift palassa preekschâ, un tas buhs labbaki, ne kâ kad tu to luhgt, lai winsch tewim pasakka pasakkas, jeb mihklas usdewiz, tahs isstahsta. Sinnu, ka juhs mehdsat apfuhluschees par garreem wakkareem zits zittam pasakkas stahstitees un mihklas usdohstees; apzereet scho mahzibu mihflu weetâ.

Bet beidsiht es tewi, draugs, arri wehl mihli luhdsu, fuhti luhdsams sawus behrnus skohlâ; ja skohla ne buhtu fur fuhtihf, tad leez kâ redsedams tohs gramatâ mahziht, ka teem nabba dsineem arri naw zits jaluhdsahs, kas teem lassa preekschâ, un saws muhsch tâ salkohf aklibâ janobsihwo. Nowehli teem labbak to preeku, ka wiini reds ar azzim to Deewa wahrdu, un naw akli azzu=gaischumu turredami. Un kad tu jaw senn kappâ gullefi, reds, tad tawi behrni tewi wehl fwehtihš par scho darbu, un tewim buhs tad weegla duffa.

P. S.

Teesas fluddinaschana.

Kad Skurstenumuischas teesâ, us ta zella no Bauskas us Grohbi, diwi wezzigi sirgi, prohti i behrs un i melns sirgs, ar kalteem ratteem sakerti, tad tohp zaur scho sinnamu darrihts, ka tas, kam schee sirgi ar ratteem buhtu pasudduschi, wišwehlat lihds 7tu Janwar 1844 ar taisnahm peerahdischanahm-pee Skurstenumuischas pagasta teesas warr peeteiktees, un sawus sirgus prett barroschanas un fluddinaschanas atlihdinaschanu prettim nemt; jo pehz schi termina wirspeeminnetus sirgus pagasta lahbei par labbu wairafshlitajam ustrupe pahrdohs. Skurstenumuischas pagasta teesa, tai 26tâ Nowember 1843. 2

(L. S.) ††† Otto Swingel, pagasta wezzafajs.
(Nr. 90.) Fr. Unger, pagasta teesas fshriweris.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts U. Weitler.
No. 417.